

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
та міжнародної діяльності

Наталія ВІННІКОВА

«05» _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

для аспірантів

спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Дошкільна освіта»

Київ – 2025

Голота Наталія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Голота Наталія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Завідувач кафедри Олена ПОЛОВІНА

Гарант освітньо-наукової програми Тетяна ПОНОМАРЕНКО

Завідувач аспірантури, докторантури _____ Ілона ТРИГУБ

№ 20/20 "г. _____ (_____) "___" 20__ в. протокол № _____

 підпис П.І.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/ годин	4/120	
Рік навчання	2	2
Семестр	4	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	32	16
Модульний контроль	8	-
Самостійна робота	80	104
Форма підсумкового контролю	Залікове оцінювання	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування готовності у майбутніх докторів філософії готовність до розробки і реалізації комплексних проблем, пов'язаних з особливостями впливу сучасного соціуму на становлення особистості дитини дошкільного віку, прогнозувати розвиток вітчизняної системи дошкільної освіти. У процесі вивчення дисципліни будуть сформовані системні знання теоретичних засад та вміння аспірантів вирішувати морально-етичні і освітні завдання розвитку особистості дитини дошкільного віку, використовувати методи педагогічного впливу на дітей ХХІ століття з врахуванням особливостей їх взаємодії із сучасним соціумом, організовувати взаємодію з різними суб'єктами освітнього процесу на засадах травма-інформованого підходу.

Завдання курсу:

1. Розширити знання здобувачів наукового ступеня доктора філософії в галузі дошкільної освіти про особливості впливу сучасного соціуму на становлення особистості дітей дошкільного віку.
2. Формування у аспірантів практичного досвіду досліджувати й розробляти різні форми освітньої взаємодії з дітьми раннього та дошкільного віку в умовах соціально-політичної кризи.

3. Формувати вміння аспірантів методично грамотно застосовувати методи психолого-педагогічного дослідження та діяльнісні практики в особистісно зорієнтованому освітньому просторі сучасного закладу дошкільної освіти.

Інтегральна компетентність.

Здатність до наукового пошуку, організації та проведення наукових досліджень з метою розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем у сфері дошкільної освіти.

Спеціальні компетентності.

СК 3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в галузі дошкільної освіти та дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

СК 4. Здатність до розв'язання комплексних проблем під час проведення дослідницько-інноваційної діяльності з дітьми дошкільного віку та студентами.

СК 6. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, продукувати нові ідеї у сфері дошкільної освіти та приймати науково обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

3.Результати навчання за дисципліною

РН 5. Здійснювати прогноз розвитку дошкільної освіти в Україні та за її межами на основі аналізу сучасного стану та трансформаційних змін.

РН 7. Розробляти та досліджувати концептуальні моделі освітніх процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері дошкільної освіти й з дотичних міждисциплінарних напрямів.

РН 8. Застосовувати сучасні методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері дошкільної освіти й у дотичних міждисциплінарних напрямках.

4. Структура навчальної дисциплін

Тематичний план для денної форми навчання

№ з/п	Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами роботи				
		Аудиторна				Самостійна
		Усього	Лекцій	Семінарських	МКР	
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ДИТИНСТВО ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН СОЦІУМУ І ОСОБЛИВИЙ СТАН РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.					
	Тема 1. Стратегії та концепції забезпечення захисту прав дітей України	12	2			10
	Тема 2. Феномен дитинства як важлива складова сучасного суспільства	14	2	2		10
	Тема 3. Ранній вік як стратегічно важливий період становлення особистості	26	4	2		20
	Модульний контроль	4			4	
	Разом:	56	8	4	4	40
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОГО СУСПІЛЬСТВА					
	Тема 4. Особливості соціального розвитку дітей дошкільного віку в умовах становлення національної ідентичності	36	8	8		20
	Тема 5. Діяльнісні практики в особистісно зорієнтованому освітньому просторі сучасного закладу дошкільної освіти	24	4			20
	Модульний контроль	4			4	
	Разом	64	12	8	4	40
	Усього	120	20	12	8	80

Тематичний план для заочної форми навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ДИТИНСТВО ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН СОЦІУМУ І ОСОБЛИВИЙ СТАН РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.					
Тема 1. Стратегії та концепції забезпечення захисту прав дітей України	12				12
Тема 2. Феномен дитинства як важлива складова сучасного суспільства	14	2	2		10
Тема 3. Ранній вік як стратегічно важливий період становлення особистості	26	2	2		22
Разом:	52	4	4		44
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОГО СУСПІЛЬСТВА					
Тема 4. Особливості соціального розвитку дітей дошкільного віку в умовах становлення національної ідентичності	30	2	2		26
Тема 5. Діяльнісні практики в особистісно зорієнтованому освітньому просторі сучасного закладу дошкільної освіти	38	2	2		34
Разом	68	4	4		60
Усього	120	8	8		104

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ДИТИНСТВО ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН СОЦІУМУ І ОСОБЛИВИЙ СТАН РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Тема 1. Стратегії та концепції забезпечення захисту прав дітей в Україні

Конвенція ООН про права дитини. міжнародно-правові договори Ради Європи про захист прав дітей. Імплементация норм міжнародного права як ключовий компонент державної політики України у сфері захисту дитинства. Концепція реалізації державної політики щодо соціального захисту населення та захисту прав дітей. Забезпечення захисту дітей, які перебувають у зоні воєнних дій і збройних конфліктів. МОН України для дітей та батьків: «Сучасне дитинство під крилами захисту». Право дитини на інформацію та безпечний інформаційний простір. Культивування безпеки в ЗДО. Особливості організації безпечного освітнього простору закладу дошкільної освіти в період воєнного стану. Забезпечення дотримання чітко визначених, шанобливих професійних та особистих кордонів усіх учасників освітньої взаємодії.

Ключові поняття теми: захист прав дітей, міжнародне право, державна політика у сфері захисту прав дітей, соціально-політична криза.

Література основна: 1, 3.

Література додаткова: 2, 3.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

Тема 2. Феномен дитинства як важлива складова суспільства.

Дитинство як цілісний інтегративний соціокультурний просторово-часовий феномен. Проблема дитинства в умовах соціально-політичної кризи. Соціокультурне середовище сучасної дитини дошкільного віку як зовнішня картина світу. Місія, цінності та візія дошкільної освіти. Сучасні вимоги до освіти дітей раннього та дошкільного віку. Вимоги та виклики сучасного соціуму в контексті відповідності до соціальних і психологічних можливостей особистості дитини. Дошкільне дитинство під час війни.

Ключові поняття теми: дитинство, субкультура дитинства, соціокультурне середовище сучасної дитини дошкільного віку.

Література основна: 1, 3, 5, 6.

Література додаткова: 2, 3, 5, 6.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

Тема 3. Ранній вік як стратегічно важливий період становлення особистості дитини.

Особливості сучасних форм взаємодії з дітьми раннього віку. Особливості розвитку пізнавальних процесів на етапі раннього дитинства. Психологічний та педагогічний супровід розвитку дитини раннього віку як ключова проблема сучасної освіти. Специфіка складання та реалізації індивідуальної програми розвитку дитини раннього віку. Проєктування технологій взаємодії з батьками дітей раннього віку в контексті сімейного та суспільного виховання. Забезпечення

підтримки усіх учасників освітнього процесу та взаємодії за моделлю «рівний - рівному».

Ключові поняття теми: ранній вік, форми взаємодії з дітьми раннього віку, психолого-педагогічний супровід розвитку дитини раннього віку.

Література основна: 3, 4, 6.

Література додаткова: 1, 4.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОГО СУСПІЛЬСТВА

Тема 4. Особливості соціального розвитку дітей дошкільного віку в умовах становлення національної ідентичності.

Формування ціннісних орієнтацій дитини дошкільного віку в умовах соціально-політичної кризи. Національна ідея як об'єднуючий, консолідуючий чинник у суспільному розвитку, що спрямований на формування активної життєвої позиції людини, становлення її як особистості. Громадянське виховання дітей дошкільного віку. Моральне становлення дитини дошкільного віку в сучасному інформаційному просторі. Психолого-педагогічний супровід дозвілєвої діяльності дітей дошкільного віку. Формування основ соціально-фінансової грамотності дітей дошкільного віку.

Ключові поняття теми: соціальний розвиток, соціально-політична криза, громадянське виховання дітей дошкільного віку, моральне становлення дитини дошкільного віку, інформаційний простір, дозвілєва діяльність дітей дошкільного віку, соціально-фінансова грамотність дітей дошкільного віку.

Література основна: 1, 2, 3.

Література додаткова: 2, 3, 5, 6.

Інтернет-ресурси: 1, 2.

Тема 5. Діяльнісні практики в особистісно зорієнтованому освітньому просторі сучасного закладу дошкільної освіти.

Екран настрою. Правила групи. Осередок приналежності. Куточок усамітнення та відпочинку. Ранкова зустріч, коло спілкування. Оптимальне використання часу для виховного впливу. Технології розвитку особистості сучасної дитини дошкільного віку. Привабливість для дітей освітнього простору в групі та ЗДО. Оновлення підходів до партнерської взаємодії з батьками вихованців.

Ключові поняття теми: освітнє середовище, освітній простір закладу дошкільної освіти, технології розвитку особистості дитини дошкільного віку.

Література основна: 1, 3, 4, 5.

Література додаткова: 1, 2, 4, 5, 6.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (денна форма навчання)

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид
Відвідування лекцій	1	10	10
Відвідування семінарських занять	1	6	6
Робота на семінарському занятті	10	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30
Модульна контрольна робота	100		
Максимальна кількість балів	206		
	$206: 100 = 2,06$		
Коефіцієнт	2,06		

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (заочна форма навчання)

Вид діяльності аспіранта	Макс. кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Макс. Кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4
Робота на семінарських заняттях	10	4	40
Виконання завдань самостійної роботи	5	7	35
Максимальна кількість балів			53
	$83:100 = 0,83$		
Коефіцієнт	0,83		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		денна	заочна	
1	Визначте правила інформаційної безпеки дитини дошкільного віку в умовах соціально-політичної кризи	10	12	Презентація
2	Схарактеризуйте технології соціалізації сучасної дитини дошкільного віку в умовах сучасного суспільства	10	10	Презентація
3	Розробити критерії та план проектування індивідуальної програми виховання й розвитку дитини раннього віку в умовах закладу дошкільної освіти.	20	30	План
4	Розробити компоненти предметно-ігрового середовища ЗДО для реалізації завдань соціально-фінансової освіти дітей дошкільного віку.	20	24	Презентація
5	Розробіть тематику соціальних та волонтерських проєктів для дітей старшого дошкільного віку.	10	14	План
6	Розробіть зміст проблемної ситуації, яка зумовить застосування дитиною старшого дошкільного віку правових знань в різноманітних формах життєдіяльності.	10	14	Доповідь
	Всього:	80	104	

6.3. Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

К-ть балів	Критерії оцінювання
5	Виконане завдання виконано вирізняється високим рівнем самостійності; зміст завдання розкритий у повному обсязі, інформаційні джерела є доцільними та сучасними, дібрана інформація викладена систематизовано; аспірант виявив ініціативність у пошуку додаткових джерел інформації та креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
4	завдання виконано самостійно та своєчасно; зміст завдання загалом розкритий, однак включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми або не є сучасними; виявлення схильності до системно-наукового аналізу, прагнення до творчого використання набутих знань та умінь, але за наявності незначних помилок.
3	завдання виконано не своєчасно, має місце порушення логіки й структури викладу матеріалу; робота не містить авторської думки; можливі суттєві помилки у виконанні завдань, але аспірант спроможний усунути їх під керівництвом викладача.
0-2	завдання виконано поверхово, фрагментарно, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення; несвоєчасне та неякісне виконання завдань, вияв не самостійності у роботі.

6.4. Форма підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться у формі залікового оцінювання за результатами поточної успішності (проміжного контролю) з дисципліни «Становлення особистості дитини дошкільного віку в сучасних умовах».

Форми проведення модульного контролю

Модульні контрольні роботи проводяться у формі комп'ютерного тестування в ЕНК: тестів різних видів та тестових завдань відкритого типу.
Тривалість проведення: 2 академічні години.

Кількість балів за виконання тесту МКР від 0 до 25.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Підсумкова кількість балів (max – 25)	Критерії оцінювання
20 - 25	Виставляється за: самостійне виконання аспірантом 100% тестових завдань з необхідного обсягу; високий рівень володіння термінологічним апаратом дисципліни, глибоку обізнаність з новітніми науковими дослідженнями та методичними розробками в контексті виховання й розвитку дітей раннього віку в умовах соціально-політичної кризи; виявлення аналітичних умінь
15 - 19	Виставляється за недостатньо повне володіння термінологією, та знаннями про змістове навантаження та особливості виховання та розвитку дітей раннього та дошкільного віку в умовах соціально-політичної кризи, обізнаність з новітніми науковими та методичними джерелами з означеної проблеми; недостатнє виявлення аналітичних умінь
10 - 14	Виставляється за значну відсутність повноти та глибини володіння термінологією, обізнаності з науковими та методичними джерелами, знань про особливості виховання та розвитку дітей раннього та дошкільного віку в умовах соціально-політичної кризи, недостатній рівень аналітичних умінь
0 - 9	Виставляється за виконання менше 50% тестових завдань з необхідного обсягу, низький рівень знань сучасного термінологічного апарату дисципліни та відповідних джерел, особливості виховання та розвитку дітей раннього та дошкільного віку в умовах соціально-політичної кризи, низький рівень аналітичних умінь

6.5. Шкала відповідності оцінок за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL: <https://ezavdnz.mcfr.ua/book?bid=37876> (дата звернення: 06.01.2024).
2. Бех І.Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: *монографія*. Київ. Чернівці: «Букрек», 2018. 296 с.
3. Луценко І.О. Психолого-педагогічний супровід виховання і розвитку дітей в умовах війни, 2022.
4. Гавриш Н., Безсонова О. Організація роботи груп раннього віку: проблеми та шляхи їх розв'язання. *Дошкільне виховання*. 2020. № 5. С. 3–5.
5. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту ВО. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна [та ін.]; наук. ред. Г.В. Беленька ; Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
6. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с.

Додаткові:

1. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» (2021). URL <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartuvihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 06.01.2025).
2. Косенчук О. Стягунова О. Безпека освітнього простору закладів дошкільної освіти в умовах воєнного стану. *Духовність особистості: методологія, теорія, практика*. 1(105). 2023.
3. Кірієнко У. Інформаційно-аналітичні матеріали: дослідження змін в освітньому просторі України в умовах війни (соціологічний вимір). Київ, 2023. 14 с.
URL: https://www.youtube.com/watch?v=a9wggKw_zy8 (дата звернення: 16.01.2025).
4. Пономаренко Т.О., Євченко Я.Б. Формування основ сенсорно-пізнавальної компетентності дітей раннього віку. *Дошкільна педагогіка*. Випуск 41. Т. 2. 2021.
5. Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини в умовах сучасного освітнього середовища закладу дошкільної освіти : колективна монографія / Л.В. Іщенко, О. М. Мельникова, Л. П. Карнаух [та ін.]; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: Візаві, 2020. 240 с. URL: <http://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/13374> (дата звернення: 25.01.2025).
6. Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини раннього і дошкільного віку: сучасні підходи та освітні технології : монографія / Л.В. Іщенко, С.С. Попиченко, Н.П. Кравчук [та ін.] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: Візаві, 2021. 281 с.

URL: <http://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/14260> (дата звернення: 18.01.2025).

Інтернет-ресурси:

1. Зливков В., Лукомська С., Євдокимова Н., Ліпінська С. Діти і війна: монографія. Київ.-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2023. 221 с.

URL: https://opac.kpi.ua/estorage/i/Dity_i_viina_2022_VL_Zlyvkov.pdf (дата звернення: 28.01.2025).

2. Лугова М.С. Війна очима дітей дошкільного віку: шляхи збереження психічного здоров'я в умовах стресу. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0d4034eb-4dd6-4a5c-9e13-739c5b6b997a/content> (дата звернення: 21.01.2025).

3. Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні // Лист МОН України від 02 квітня 2022 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-rekomendaciyi-dlya-pracivnikov-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-na-period-diyi-voyennogo-stanu-v-ukrayini> (дата звернення: 26.01.2025).

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ДИТИНСТВО ЯК СОЦІАЛЬНО- ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН СОЦІУМУ І ОСОБЛИВИЙ СТАН РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.

Семінарське заняття 1. Фактори соціалізації сучасної дитини дошкільного віку.

План:

І. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Вплив соціокультурного середовища на соціалізацію дитини дошкільного віку.
2. Соціалізація дитини дошкільного віку як складова педагогічного процесу.
3. Чинники та механізми соціалізації дітей в період дошкільного дитинства..
4. Особливості формування картини світу як важливий компонент соціалізації дитини дошкільного віку.
5. Особливості становлення й розвитку особистості дитини під час війни.

ІІ. Практична частина.

1. Обґрунтуйте, чому досвід, пов'язаний із періодом раннього дитинства, є важливим джерелом соціалізації дитини в подальші вікові періоди.

Література основна: 1, 2, 3, 4

Література додаткова: 1, 2, 5, 6

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3

Семінарське заняття 2. Проблема педагогічного супроводу розвитку дітей раннього віку в теорії та практиці дошкільної освіти.

План:

І. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Ранній розвиток дитини як одна з найбільш економічно ефективних інвестицій у людський капітал, що зумовлює сталий розвиток країни.
2. Психолого-педагогічний супровід як важлива складова розвитку дитини раннього віку.
3. Використання когнітивних, фізіологічних, психологічних можливостей дитини від одного до трьох років для її повноцінного розвитку протягом подальшого життя.
4. Повага до дитини та особливостей її розвитку.

ІІ. Практична частина.

1. Обґрунтуйте можливості реалізації індивідуальної програми розвитку дитини раннього віку в умовах суспільного дошкільного виховання..

Література основна: 3, 4, 6

Література додаткова: 1, 4

Семінарське заняття 3. Вплив медіа на становлення особистості дитини дошкільного віку.

План:

I. Теоретична частина. Питання для обговорення

1. Засоби масової комунікації як важливий фактор формування, виховання та соціалізації дитини дошкільного віку.
2. Медіаосвіта як особливий потенціал сучасних медіатехнологій.
3. Специфічні особливості впливу медіапродукції на соціалізацію дітей дошкільного віку.
4. Потенційні можливості ІКТ як засобу пізнавального розвитку дітей дошкільного віку.

II. Практична частина.

1. Обґрунтуйте позитивні та негативні наслідки впливу медіа технологій на становлення особистості дитини дошкільного віку.

Література основна: 1, 2, 3, 4

Література додаткова: 1, 3, 5

Семінарське заняття 4. Психологічні основи розвитку самостійності дітей дошкільного віку у різних умовах життєдіяльності.

План:

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Самостійність як багатоаспектний психологічний феномен діяльності особистості.
2. Виховання самостійності як необхідної характеристики людини нового часу.
3. Особливості вияву та формування самостійності у дошкільному віці.

II. Практична частина.

1. Обґрунтувати причини несформованості самостійності дитини на кінець дошкільного дитинства.

Література основна: 1, 2, 3

Література додаткова: 1, 5, 6

Семінарське заняття 5. Просторово-часові уявлення як фундамент цілісної картини світу дитини дошкільного віку.

План:

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Особливості формування уявлень про простір і час в період дошкільного дитинства.
2. Потенційні можливості різних видів діяльності дітей у контексті формування просторово-часових уявлень дітей дошкільного віку.
3. Вплив просторово-часових характеристик об'єктів навколишнього на відтворення їх у різних видах діяльності дітей.

II. Практична частина.

Обґрунтуйте, чому своєчасне й адекватне формування понять про простір і час у дитини дошкільного віку є передумовою розвитку

причинно-наслідкового і теоретичного мислення, а також умовою, що забезпечує пізнавальну діяльність особистості загалом.

Література основна: 1, 2, 3

Література додаткова: 1, 5, 6

Семінарське заняття 6. Правове виховання дітей дошкільного віку в умовах трансформаційних викликів суспільства.

План:

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Сутність понять «громадянське виховання», «правове виховання», «правова культура», «правові уявлення».
2. Мета та особливості правового виховання дітей старшого дошкільного віку.
3. Особливості організації правової освіти дітей в ЗДО.

II. Практична частина.

1. Окресліть шляхи реалізації підвищення рівня правової культури дітей старшого дошкільного віку в освітньому процесі ЗДО.

Література основна: 1, 2

Література додаткова: 1, 5, 6